

*Agencija za razvoj visokog
obrazovanja i osiguranje
kvaliteta/kvalitete
Banja Luka*

*Агенција за развој високог
образовања
и обезбјеђивање квалитета
Бања Лука*

Agency for Development of Higher Education and Quality Assurance

Sektor za osiguranje kvaliteta

Analiza Pravilnika o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova u BiH

Pripremio:

Benjamin Muhamedbegović

Juni, 2014. godine

1. UVOD

Analiza je obuhvatila postojeće Pravilnike o postupku akreditacije VŠU sljedećih nadležnih obrazovnih vlasti (NOV):

1. Kanton Sarajevo (KS)
2. Zeničko-dobojski kanton (ZDK)
3. Tuzlanski kanton (TK)
4. Hercegovačko-neretvanski kanton (HNK)
5. Srednjobosanski kanton (SBK) i
6. Unsko-sanski kanton (USK)

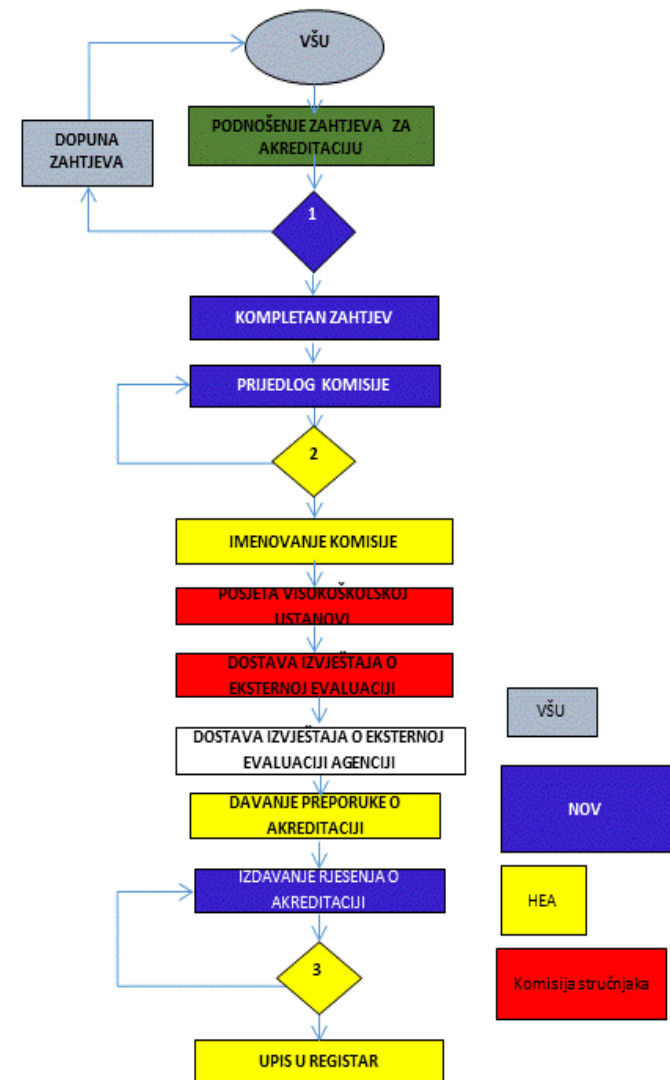
Cilj Analize bio je da se utvrde i dokumentuju nedostaci, kao i neusklađenosti u postojećim Pravilnicima o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova navedenih NOV u BiH u odnosu na propise definisane u zvaničnim dokumentima Agencije, kao i da se daju preporuke za njihovo usklađivanje.

2. ANALIZA PRAVILNIKA O POSTUPKU AKREDITACIJE VISOKOŠKOLSIH USTANOVA U BIH

Analiza postojećih Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova u BiH je definisala odgovornosti NOV u okviru postupka akreditacije (Slika br.1) i nedostake u svim koracima procesa akreditacije, kako slijedi:

1. Podnošenje zahtjeva
2. Cjelovitost zahtjeva
3. Imenovanje komisije
4. Posjeta VŠU
5. Izrada IEE
6. Dostava IEE
7. Izdavanje preporuka o akreditaciji
8. Izdavanje rješenja o akreditaciji
9. Ocjena usklađenosti rješenja
10. Upis u Registar
11. Naknadne aktivnost

1. Podnošenje zahtjeva: VŠU podnose zahtjev nadležnoj obrazovnoj vlasti.
2. Cjelovitost zahtjeva: Obaveza nadležnih obrazovnih vlasti je kontrola cjelovitosti zahtjeva, a što podrazumijeva kontrolu:
 - elementa SER-a koji u potpunosti moraju odgovarati formi propisanoj u aktu Odluka o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj: 100/11) koju je izdala Agencija,
 - uplatnicu kao dokaz o podmirenim proškovima
 - informacije o kontakt osobi na VŠU.
3. Imenovanje komisije: Obaveza Agencije je izbor stručnjaka od 15 stručnjaka koje predlaže NOV, te imenovanje Komisije stručnjaka. Odabir se zasniva na znanju, iskustvu, dostupnosti, rodnoj zastupljenosti, te slijedi nakon provjere sukoba interesa. Preporuka Agencije Komisiji je da ista osoba ne bude i sekretar i predsjednik komisije. Predsjednika iz grupe stručnjaka koju predlaže NOV nominuje Agencija. Sekretara biraju sami članovi komisije po principu dogovora, a nakon njenog formiranja.
4. Posjeta VŠU: U organizaciju posjete su uključeni: a) kontakt osoba u NOV, b) sekretar ili predsjednik KS, c) koordinator u Agenciji i d) kontakt osoba u VŠU. Pripremni sastanak se u pravilu organizuje dan prije posjete. Posjetu organizuju sekretar komisije i kontakt osoba na VŠU. Posjeta obično traje dva i po dana.
5. Izrada Izvještaja o eksternoj evaluaciji: Predsjednik komisije zadužen je za izradu izvještaja. Izvještaj se kompletira uz tehničku podršku i koordinaciju sekretara, a potpisuju ga svi članovi komisije ponaosob (u šemi nazvano „Dostava IEE“).
6. Dostava Izvještaja o eksternoj evaluaciji Agenciji od strane KS: Zeničko-dobojski kanton ima logičan i dobar primjer. Pravilnik Unsko-sanskog kantona i Kantona Sarajevo nije dovoljno jasan. Prema Pravilniku Tuzlanskog i Hercegovačko-neretvanskog kantona, izvještaj se prvo dostavlja VŠU-i, a naknadno Agenciji. U Srednjobosanskom kantonu on se istovremeno dostavlja svima (VŠU, NOV i Agencija).

7. Izdavanje preporuka o akreditaciji: Agencija izdaje Preporuku o akreditaciji na temelju Izvještaja Komisije. Agencija prati interne procedure i propise. Agencija mora obratiti pažnju na ugovorene i zakonski definisane rokove.
8. Izdavanje rješenja o akreditaciji: Definirano je na istovjetan način (ministar, tj. Ministarstvo donosi rješenje na osnovu Preporuke Agencije). Trajanje rješenja je definirano, ali sa različitim rokovima:
 - Kanton Sarajevo – pet godina
 - Zeničko-dobojski kanton – četiri godine
 - Tuzlanski kanton – šest pet godina
 - Hercegovačko-neretvanski kanton – pet godina
 - Srednjobosanski kanton – pet godina
 - Unsko-sanski kanton – pet godina
9. Ocjena usklađenosti rješenja: Prati interne procedure i pravilnike Agencije (u šemi broj 3).
10. Upis u Registar: Prati interne procedure i pravilnike Agencije. Agencija objavljuje kompletan izvještaj (zajedno sa rješenjem) na internetskoj stranici Agencije nakon upisa u Registar.
11. Naknadne aktivnosti: One su različito propisane različitim pravilnicima i nedovoljno su definisane Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja Agencije (nedostaje u šemi).

Neophodno je odmah preduzeti mjere u vezi naknadnih aktivnosti. Agencija treba zvanično pisanim putem informisati ove nadležne obrazovne vlasti o nedostacima koji su utvrđeni. To pismo mora obuhvatiti informacije o nedostacima u pravilnicima, preporukama rješenja, kao i o posljedicama postupaka akreditacije koji nisu u skladu sa zvaničnim propisima Agencije.

3. NEUSKLAĐENOST PRAVILNIKA O POSTUPKU AKREDITACIJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

Identificirane neusklađenosti određenih članova aktuelnih Pravilnika o postupku akreditacije VŠU u kantonima koji se odnose na određene korakke procesa akreditacije predstavljeni su u Tabeli broj. 1.

KORAK U POSTUPKU AKREDITACIJE	PODKORAK	NOV					
		Kanton SA	ZDK	TK	HNK	SBK	USK
ZAHTJEV ZA AKREDITACIJU	sadržaj zahtjeva	Član 11	Član 6	Član 15	Član 13	Član 14 VŠU zahtjev podnosi istovremeno ka NOV i HEA. Samo ka NOV.	
	provjera kompletnost zahtjeva	NOV provjerava kompletnost, ali dodati i da provjerava formu i jezike SER-a	Nije definirana provjera kompletnosti niti ko provjerava.	Nije definirana provjera kompletnosti uopće. Definirati.	NOV provjerava kompletnost, ali dodati i da provjerava formu i jezike SER-a	NOV provjerava kompletnost, ali dodati i da provjerava formu i jezike SER-a	NOV provjerava kompletnost, ali dodati i da provjerava formu i jezike SER-a
	Strukturu i jezike SER-a u skladu sa Odlukom o normama kolim a se određuju min. stand. u VO provjerava NOV	Nije definirano ko provjerava. Definirati da to cini NOV	Nije definirano ko provjerava. Definirati da to cini NOV	Član 24 HEA I KStr. Provjeravaju sadržaj SER-a, ali ne i jezike. Ovo izmjeniti da NOV provjerava oboje	Nije definirano ko provjerava. Definirati da to cini NOV	Nije definirano ko provjerava. Definirati da to cini NOV	Nije definirano ko provjerava. Definirati da to cini NOV
VISINA TROŠKOVA AKREDITACIJE		Propisano ODLUKA VLADE	Propisano ODLUKA VLADE	ČLAN 9 Propisano ODLUKA HEA Treba biti Propisano ODLUKA VLADE	Propisano ODLUKA VLADE	Propisano ODLUKA VLADE	Propisano ODLUKA REKTORA JU UNBI
PRIJEDLOG KOMISIJE STRUČNJAKA	Sukob interesa	Član 13 stav 7 Spominje SI,	Akt uopće ne spominje SI,	Član 19 Spominje,	Član 15 stav 7 Spominje SI,	Član 17 stav 7 i 8 Spominje SI,	Član 13 stav 8 Spominje SI,

(KS)		ne definira tacno sta je niti ko i kako ga provjerava.	ne definira tacno sta je niti ko i kako ga provjerava.	definira sta je SI ali preoštro, ali ne definira ko i kako ga provjerava.	ne definira tacno sta je niti ko i kako ga provjerava.	definira sta je SI ali preoštro, ali ne definira ko i kako ga provjerava.	ne definira tacno sta je niti ko i kako ga provjerava.
NOV provjerava upitom sukob interesa kod VSU i dostavlja uz prijedlog odgovor VSU. Osnov za upit o SI je u definiciju sukoba interesa je u Odluci o normama kojima se određuju min. Stand. U VO u BiH.							
SEKRE TAR KS	Način odabira sekretara	Ok.	Ok.	Član 21 Preimenovati koordinator u sekretar. U pravlu je iz PAZ	ok	Član 16 stav 12 Mogućnost da bude iz KS ili NOV. Nije dobra praksa iz NOV	ok
	Obaveze sekretara	ok	ok	ok	ok	ok	ok
DOSTAVA IZVJEŠTAJA O EKSTERNOJ EVALUACIJI (EER)		Član 13 stav 14 KS dostavlja EER Agenciji. Ali nije propisano da EER bude na lokalnom i engleskom. To treba propisati u Pravilniku i u Ugovoru, kao i mogućnost da primalac EER-a vrati isti nazad na dopunu ako nije po pitanju sadržaja i jezika usklađen sa Odlukom o normama....Propisati ko u KS pise EER na engleskom jeziku. Propisati da KS EER dostavi VSU na komentare prije dostave Agenciji.	Član 14 Propisano je da KS EER dostavi VSU na komentare prije dostave Agenciji.KS dostavlja EER Agenciji. Ali nije propisano da EER bude na lokalnom i engleskom. To treba propisati u Pravilniku i u Ugovoru, kao i mogućnost da primalac EER-a vrati isti nazad na dopunu ako nije po pitanju sadržaja i jezika usklađen sa Odlukom o normama.Propisati ko u KS pise EER na engleskom jeziku.	Propisano je da KS EER dostavi VSU na komentare prije dostave Agenciji.KS dostavlja EER Agenciji. Propisano je da HEA vrati EER nazad ako nije po pitanju sadržaja i jezika usklađen sa Odlukom o normama.	Član 16. Propisano je da KS EER dostavi VSU na komentare prije dostave Agenciji.KS dostavlja EER Agenciji. Ali nije propisano da EER bude na lokalnom i engleskom. To treba propisati u Pravilniku i u Ugovoru, kao i mogućnost da primalac EER-a vrati isti nazad na dopunu ako nije po pitanju sadržaja i jezika usklađen sa Odlukom o normama....Propisati ko u KS pise EER na engleskom jeziku.	Član 23 Propisano je da KS dostavlja EER VSU; HEA I NOV. Ali nije precizirano s kojim razlozima se dostavlja kome. To treba propisati u Pravilniku i u Ugovoru, kao i mogućnost da HEA vrati EER nazad na dopunu ako nije po pitanju sadržaja i jezika usklađen sa Odlukom o normama....Propisati ko u KS pise EER na engleskom jeziku.	Član 13 stav 15 KS dostavlja EER Agenciji. Ali nije propisano da EER bude na lokalnom i engleskom. To treba propisati u Pravilniku i u Ugovoru, kao i mogućnost da primalac EER-a vrati isti nazad na dopunu ako nije po pitanju sadržaja i jezika usklađen sa Odlukom o normama....Propisati ko u KS pise EER na engleskom jeziku. Propisati da KS EER dostavi VSU na komentare prije dostave Agenciji.

RJEŠENJE O AKREDITACIJI	Rok važenja akreditacije	Član 15 5 godina		Član 28 6 godina			
NAKNADNE AKTIVNOSTI	akcioni plan naknadnih aktivnosti	Član 17. Propisano je da VSU u roku od 3 mjeseca po prijemu rjesenja izrađuje akcioni plan i objavljuje ga na webu, te da HEA prati relaizaciju plana, te da NOV smaostalno ili na temelju preporuke HEA ukida rjesnje o akreditaciji ako VŠU ne izradi akcioni plan.	Član 20 Propisano je da VSU po prijemu rjesenja izrađuje akcioni plan i objavljuje ga na webu, ali ne i ko prati realizaciju. Niti mjere ukidanja rjesenja o akreditaciji	Član 32 Propisano je da VSU u roku od 3 mjeseca po prijemu rjesenja izrađuje akcioni plan dostavlja ga NOV i HEA ali ne i da ga objavljuje na webu, niti ko prati relaizaciju plana, ali je propisano da NOV na temelju preporuke HEA ukida rjesnje o akreditaciji ako VŠU ne izradi akcioni plan.	Član 20 Propisano je da VSU u roku od 3 mjeseca po prijemu rjesenja izrađuje akcioni plan i objavljuje ga na webu, te da NOV smaostalno moze da ukida rjesnje o akreditaciji ako VŠU ne izradi akcioni plan.	Član 29 Propisano je da VSU u roku od 3 mjeseca po prijemu rjesenja izrađuje akcioni plan i objavljuje ga na webu, te da NOV u saradnji sa HEA prati relaizaciju plana, te da NOV smaostalno ili na temelju preporuke HEA ukida rjesnje o akreditaciji ako VŠU ne izradi akcioni plan.	Propisano je da VSU u roku od 3 mjeseca po prijemu rjesenja izrađuje akcioni plan i objavljuje ga na webu, te da HEA prati relaizaciju plana, te da NOV smaostalno ili na temelju preporuke HEA ukida rjesnje o akreditaciji ako VŠU ne izradi akcioni plan.
	Izveštaj o preduzetim aktivnostima objavit na web stranici!	Propisano je da VSU jednom godisnje izrađuje Izveštaj o preduzetim aktivnostima objavljuje ga na webu, ali nije propisano da se ikome dostavlja Izvjstaj.	Propisano je da VSU jednom godisnje izrađuje Izveštaj o preduzetim aktivnostima objavljuje ga na webu, ali nije propisano da se ikome dostavlja Izvjstaj.	Propisano je da VSU jednom godisnje izrađuje Izveštaj o preduzetim aktivnostima dostavlja ga NOV i HEA ali ne i da ga objavljuje na webu, niti ko prati relaizaciju plana, ali je propisano da NOV na temelju preporuke HEA ukida rjesnje o akreditaciji ako VŠU ne izradi Izvjstaj.	Propisano je da VSU jednom godisnje izrađuje Izveštaj o preduzetim aktivnostima dostavlja ga NOV i da ga objavljuje na webu. propisano da NOV moze da ukine rjesnje o akreditaciji ako VŠU ne izradi Izvjstaj.	Propisano je da VSU jednom godisnje izrađuje Izveštaj o preduzetim aktivnostima dostavlja ga NOV i da ga objavljuje na webu. Nije propisano da NOV moze da ukine rjesnje o akreditaciji ako VŠU ne izradi Izvjstaj.	Propisano je da VSU jednom godisnje izrađuje Izveštaj o preduzetim aktivnostima objavljuje ga na webu, ali nije propisano da se ikome dostavlja Izvjstaj.

4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Analiza je pokazala da još uvijek postoje nejasnoće u pogledu postojećeg postupka akreditacije. Što se tiče potrebnih promjena postojećih pravilnika na temelju ove analize, Agencija će predložiti održavanje zvaničnih sastanaka sa NOV-ima kako bi se pojasnili problemi, dogovorila rješenja, te kako bi se definisali njihovi rokovi. Iz Agencije bi tim sastancima trebalo da prisustvuje tim koji je biti sastavljen od predstavnika rukovodstva Agencije, Sektora za obezbjeđivanje kvaliteta i pravnog savjetnika Agencije. Na primjer, u Pravilniku Srednjobosanskog kantona postoje sljedeće teme kojima se treba konkretno pozabaviti i koje zahtijevaju određene promjene inače bi se moglo desiti da se postupci akreditacije koji se provode u skladu sa postojećim pravilnikom ne smatraju važećim i da se smatra da su u suprotnosti sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, propisima Agencije i evropskom praksom:

- Član 16. je u suprotnosti sa principom nezavisnosti:

12) Komisija ima predsjednika koji je rješenjem Ministarstva imenovan iz reda članova domaćih stručnjaka predstavnika akademske zajednice u Bosni i Hercegovini, i sekretara komisije kojeg ministar imenuje iz reda stručnjaka komisije ili iz Ministarstva.

- Članom 21. propisano je da odluku o akreditaciji donosi komisija:

6) Nakon obavljene posjete, komisija stručnjaka donosi preliminarnu odluku o ishodu akreditovanja i izrađuje preliminarni popis preporuka za unapređenje kvaliteta u visokoškolskoj ustanovi.

- Član 22. je u suprotnosti je sa zaključnim koracima postupka akreditacije, kao što je izdavanje preporuka od strane Agencije, provjera usklađenosti od strane Agencije i upis ustanove u Registar:

(4) Nakon prijema izvještaja komisije stručnjaka, Agencija na svojoj web stranici objavljuje integralni tekst izvještaja u roku od, najviše, tri dana. Aneks 1, Standardi su u suprotnosti sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini jer standard b (upravljanje, interno obezbjeđivanje kvaliteta i kultura kvaliteta), kao i standard i (međunarodna saradnja), nisu uopšte uzeti u obzir. Visokoškolska ustanova navodi stepen ispunjenosti standarda, uzimajući u obzir standarde i smjernice i poredeći ih sa pokazateljima za svaki od standarda. Standerde koje navode su:

- 3.1. Standard 1: Politika rada i postupci za obezbjeđivanje kvaliteta
- 3.2. Standard 2: Usvajanje, praćenje i periodična revizija programa i zvanja
- 3.3. Standard 3: Postupci za provjeru znanja studenata
- 3.4. Standard 4: Obezbeđivanje kvaliteta nastavnog kadra
- 3.5. Standard 5: Ishodi učenja i pružanje podrške studentima
- 3.6. Standard 6: Informacioni sistemi
- 3.7. Standard 7: Informisanje javnosti

4.1. PREPORUKE ZA UNAPRIJEĐENJE PRAVILNIKA O POSTUPKU AKREDITACIJE VŠU

4.1.1. KANTON SARAJEVO

Korak u postupku akreditacije	Podkorak	Predložena izmjena pravilnika
Zahtjev za akreditaciju	<i>Urednost zahtjeva</i>	Potrebno dodati da Ministarstvo provjerava da li je formalni sadržaj i struktura samoevaluacijskog izvještaja u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH“ br. 100/11), te da li je izvještaj sačinjen na jednom od službenih jezika u BiH i na engleskom jeziku.
Prijedlog KS	<i>Sukob interesa</i>	Potrebno definirati šta je sukob interesa članova komisije stručnjaka u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11), te da Ministarstvo provjerava sukob interesa na način da od visokoškolske ustanove u postupku akreditacije u pisanoj formi zatraži očitovanje o sukobu interesa, te eventualno druge informacije o predloženim kandidatima za Komisiju koje bi mogle ugroziti kredibilitet postupka akreditacije. Ukoliko predloženi stručnjaci nisu u sukobu interesa, niti postoje druge informacije o predloženim kandidatima koje bi mogle ugroziti kredibilitet postupka akreditacije, Ministarstvo će prijedlog uputiti u dalju proceduru, dostavljajući Agenciji kopiju odgovora visokoškolske ustanove o pitanju postojanja sukoba interesa ili drugim informacijama o predloženim kandidatima. Nadalje, potrebno je definirati da prijedlog Ministarstva u pogledu sastava Komisije mora zadovoljavati gender komponentu, te da će Ministarstvo Agenciji dostaviti ime osobe koja je ispred Ministarstva zadužena za provođenje postupka akreditacije.
	<i>Dostava EER-a</i>	Potrebno regulisati u Pravilniku i u ugovoru da izvještaj o eksternoj evaluaciji treba biti napisan na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku, kao i mogućnost da primalac izvještaja isti vrati na ispravku i dopunu, ukoliko po pitanju sadržaja i jezika nije usklađen sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u BiH. Potrebno normirati da Komisija stručnjaka, prije dostavljanja Agenciji, izvještaj dostavi visokoškolskoj ustanovi na razmatranje radi davanja komentara i mišljenja uz ostavljanje određenog roka za davanje komentara u pisanoj formi.
	<i>Spriječenosć člana KS da obavi posjetu VŠU</i>	U slučaju da je jedan od članova Komisije stručnjaka, koji nije Predsjednik ili Sekretar Komisije, iz opravdanih razloga koji se nisu mogli predvidjeti, spriječen da prisustvuje već dogovorenoj posjeti visokoškolskoj ustanovi, ostali članovi Komisije mogu izvršiti posjetu, s tim da će Predsjednik obavijestiti spriječenog člana o posjeti, ocjeni ispunjenosti kriterija za akreditaciju, preporukama za unapređenje i mišljenju o ishodu akreditacije. Spriječeni član Komisije će se pismeno ili putem elektronske pošte izjasniti u smislu davanja ili nedavanja saglasnosti u vezi navedene ocjene, preporuke ili mišljenja.
	<i>Poslovnik o radu KS</i>	Ostala pitanja u vezi sa radom Komisije koja nisu regulisana Pravilnikom, regulisat će se Poslovnikom o radu Komisije stručnjaka koji Komisija donosi i usvaja na prvom radnom sastanku prije posjete visokoškolskoj ustanovi, uz prethodno obavljene konsultacije sa koordinatorom Komisije stručnjaka ispred Agencije. Primjerak Poslovnika o radu Komisije se putem koordinatora dostavlja Agenciji.

4.1.2. ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON

Korak u postupku akreditacije	Podkorak	Predložena izmjena pravilnika
Zahtjev za akreditaciju	<i>Urednost zahtjeva</i>	Potrebno dopuniti da Ministarstvo provjerava formalno-pravnu urednost i kompletnost zahtjeva, kao i usklađenost sa odredbama Pravilnika. Također, potrebno definirati da Ministarstvo provjerava da li je formalni sadržaj i struktura samoevaluacijskog izvještaja u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ br. 100/11), te da li je samoevaluacijski izvještaj sačinjen na jednom od službenih jezika u BiH i na engleskom jeziku.
Prijedlog i imenovanje KS	<i>Sukob interesa</i>	Potrebno definirati šta je sukob interesa članova komisije stručnjaka u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11), te da Ministarstvo provjerava sukob interesa na način da od visokoškolske ustanove u postupku akreditacije u pisanoj formi zatraži očitovanje o sukobu interesa, te eventualno druge informacije o predloženim kandidatima za Komisiju koje bi mogle ugroziti kredibilitet postupka akreditacije. Ukoliko predloženi stručnjaci nisu u sukobu interesa, niti postoje druge informacije o predloženim kandidatima koje bi mogle ugroziti kredibilitet postupka akreditacije, Ministarstvo će prijedlog uputiti u dalju proceduru, dostavljajući Agenciji kopiju odgovora visokoškolske ustanove o pitanju postojanja sukoba interesa ili drugim informacijama o predloženim kandidatima. Nadalje, potrebno je definirati da prijedlog Ministarstva u pogledu sastava Komisije mora zadovoljavati gender komponentu, te da će Ministarstvo Agenciji dostaviti ime osobe koja je ispred Ministarstva zadužena za provođenje postupka akreditacije.
	<i>Ugovor između Ministarstva i KS</i>	Nakon imenovanja Komisije stručnjaka, Ministarstvo će zaključiti ugovor sa članovima Komisije stručnjaka kojim će se bliže utvrditi međusobna prava i obaveze ugovornih strana.
Posjeta KS VŠU	<i>Spriječenost člana KS da obavi posjetu VŠU</i>	U slučaju da je jedan od članova Komisije stručnjaka, koji nije Predsjednik ili Sekretar Komisije, iz opravdanih razloga koji se nisu mogli predvidjeti, spriječen da prisustvuje već dogovorenoj posjeti visokoškolskoj ustanovi, ostali članovi Komisije mogu izvršiti posjetu, s tim da će Predsjednik obavijestiti spriječenog člana o posjeti, ocjeni ispunjenosti kriterija za akreditaciju, preporukama za unapređenje i mišljenju o ishodu akreditacije. Spriječeni član Komisije će se pismeno ili putem elektronske pošte izjasniti u smislu davanja ili nedavanja saglasnosti u vezi navedene ocjene, preporuke ili mišljenja.
	<i>Poslovnik o radu KS</i>	Ostala pitanja u vezi sa radom Komisije koja nisu regulisana Pravilnikom, regulisat će se Poslovnikom o radu Komisije stručnjaka koji Komisija donosi i usvaja na prvom radnom sastanku prije posjete visokoškolskoj ustanovi, uz prethodno obavljene konsultacije sa koordinаторom Komisije stručnjaka ispred Agencije. Primjerak Poslovnika o radu Komisije se putem koordinatora dostavlja Agenciji.
Izvještaj KS		Potrebno dodati da izvještaj o eksternoj evaluaciji u pogledu formalnog sadržaja i strukture mora biti usklađen sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u BiH.

Akcioni plan	Akcioni plan	Potrebno regulisati da Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta prati realizaciju akcionog plana. Potrebno regulisati da Ministarstvo samostalno, ili na temelju preporuke Agencije ukida rješenje o akreditaciji ako visokoškolska ustanova ne izradi akcioni plan.
	Izveštaj o preduzetim aktivnostima na realizaciji akcionog plana	Potrebno definirati kome se izvještaj dostavlja

4.1.3. TUZLANSKI KANTON

Korak u postupku akreditacije	Podkorak	Predložena izmjena pravilnika
Zahtjev za akreditaciju	Urednost zahtjeva	Potrebno dopuniti da Ministarstvo provjerava formalno-pravnu urednost i kompletnost zahtjeva, kao i usklađenost sa odredbama Pravilnika. Također, potrebno definirati da Ministarstvo provjerava da li je formalni sadržaj i struktura samoevaluacijskog izvještaja u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ br. 100/11), te da li je samoevaluacijski izvještaj sačinjen na jednom od službenih jezika u BiH i na engleskom jeziku.
Prijedlog i imenovanje KS	Sukob interesa	Potrebno definirati šta je sukob interesa članova komisije stručnjaka u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11), te da Ministarstvo provjerava sukob interesa na način da od visokoškolske ustanove u postupku akreditacije u pisanoj formi zatraži očitovanje o sukobu interesa, te eventualno druge informacije o predloženim kandidatima za Komisiju koje bi mogle ugroziti kredibilitet postupka akreditacije. Ukoliko predloženi stručnjaci nisu u sukobu interesa, niti postoje druge informacije o predloženim kandidatima koje bi mogle ugroziti kredibilitet postupka akreditacije, Ministarstvo će prijedlog uputiti u dalju proceduru, dostavljajući Agenciji kopiju odgovora visokoškolske ustanove o pitanju postojanja sukoba interesa ili drugim informacijama o predloženim kandidatima. Nadalje, potrebno je definirati da prijedlog Ministarstva u pogledu sastava Komisije mora zadovoljavati gender komponentu, te da će Ministarstvo Agenciji dostaviti ime osobe koja je ispred Ministarstva zadužena za provođenje postupka akreditacije.
	Visina troškova akreditacije	propisano je članom 9 da je to Odluka HEA, a treba ispraviti da je to Odluka VLade TK

	Ugovor između Ministarstva i KS	Nakon imenovanja Komisije stručnjaka, Ministarstvo će zaključiti ugovor sa članovima Komisije stručnjaka kojim će se bliže utvrditi međusobna prava i obaveze ugovornih strana.
	Način odabira sekretara	Član 21 Preimenovati koordinator u sekretar. U pravlu je iz PAZ
Posjeta KS VŠU	Spriječenost člana KS da obavi posjetu VŠU	U slučaju da je jedan od članova Komisije stručnjaka, koji nije Predsjednik ili Sekretar Komisije, iz opravdanih razloga koji se nisu mogli predvidjeti, spriječen da prisustvuje već dogovorenoj posjeti visokoškolskoj ustanovi, ostali članovi Komisije mogu izvršiti posjetu, s tim da će Predsjednik obavijestiti spriječenog člana o posjeti, ocjeni ispunjenosti kriterija za akreditaciju, preporukama za unapređenje i mišljenju o ishodu akreditacije. Spriječeni član Komisije će se pismeno ili putem elektronske pošte izjasniti u smislu davanja ili nedavanja saglasnosti u vezi navedene ocjene, preporuke ili mišljenja.
	Poslovnik o radu KS	Ostala pitanja u vezi sa radom Komisije koja nisu regulisana Pravilnikom, regulisat će se Poslovnikom o radu Komisije stručnjaka koji Komisija donosi i usvaja na prvom radnom sastanku prije posjete visokoškolskoj ustanovi, uz prethodno obavljene konsultacije sa koordinatorom Komisije stručnjaka ispred Agencije. Primjerak Poslovnika o radu Komisije se putem koordinatora dostavlja Agenciji.
Dostava Izvještaja o Eksternoj EvaluacijiE		Propisano je da KS EER dostavi VSU na komentare prij dostave Agenciji. KS dostavlja EER Agenciji. Propisano je da HEA vrati EER nazad ako nije po pitanju sadržaja i jezika usklađen sa Odlukom o normama.
Izvještaj KS		Potrebno dodati da izvještaj o eksternoj evaluaciji u pogledu formalnog sadržaja i strukture
NAKNADNE AKTIVNOSTI	Akcionni plan	Potrebno regulisati da Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta prati realizaciju akcionog plana. Potrebno regulisati da Ministarstvo samostalno, ili na temelju preporuke Agencije ukida rješenje o akreditaciji ako visokoškolska ustanova ne izradi akcionni plan. Propisano je da VSU u roku od 3 mjeseca po prijemu rjesenja izrađuje akcionni plan dostavlja ga NOV i HEA ali ne i da ga objavljuje na webu, niti ko prati relaizaciju plana, ali je propisano da NOV na temelju preporuke HEA ukida rjesnje o akreditaciji ako VŠU ne izradi akcionni plan.
	Izvještaj o preduzetim aktivnostima na realizaciji akcionog plana	Potrebno definirati kome se izvještaj dostavlja

4.1.4. HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON

Korak u postupku akreditacije	Podkorak	Predložena izmjena pravilnika
Rok u kojem se obavlja akreditacija		S obzirom da je praksa pokazala da se proces akreditacije ne može završiti u tako kratkom roku, predlažemo da se u Pravilnik unese izmjena i propiše duži rok u kojem se ima izvršiti postupak akreditacije.
Samoevaluacija		Potrebno izmijeniti i terminološki prilagoditi, te propisati da Agencija svojim aktom propisuje strukturu samoevaluacijskog izvještaja.
Potpunost zahtjeva za akreditaciju		Potrebno definirati da Ministarstvo provjerava da li je struktura samoevaluacijskog izvještaja u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ br. 100/11), te da li je izvještaj sačinjen na jednom od službenih jezika i BiH i na engleskom jeziku.
Utvrđivanje prijedloga KS	<i>Sukob interesa</i>	Potrebno definirati šta je sukob interesa članova komisije stručnjaka u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11), te da Ministarstvo provjerava sukob interesa na način da od visokoškolske ustanove u postupku akreditacije u pisanoj formi zatraži očitovanje o sukobu interesa, te eventualno druge informacije o predloženim kandidatima za Komisiju koje bi mogle ugroziti kredibilitet postupka akreditacije. Ukoliko predloženi stručnjaci nisu u sukobu interesa, niti postoje druge informacije o predloženim kandidatima koje bi mogle ugroziti kredibilitet postupka akreditacije, Ministarstvo će prijedlog uputiti u dalju proceduru, dostavljajući Agenciji kopiju odgovora visokoškolske ustanove o pitanju postojanja sukoba interesa ili drugim informacijama o predloženim kandidatima. Nadalje, potrebno je definirati da prijedlog Ministarstva u pogledu sastava Komisije mora zadovoljavati gender komponentu, te da će Ministarstvo Agenciji dostaviti ime osobe koja je ispred Ministarstva zadužena za provođenje postupka akreditacije.
	<i>Ugovor između Ministarstva i KS</i>	Nakon imenovanja Komisije stručnjaka, Ministarstvo će zaključiti ugovor sa članovima Komisije stručnjaka kojim će se bliže utvrditi međusobna prava i obaveze ugovornih strana.
Posjeta KS VŠU	<i>Spriječenost člana KS da obavi posjetu VŠU</i>	U slučaju da je jedan od članova Komisije stručnjaka, koji nije Predsjednik ili Sekretar Komisije, iz opravdanih razloga koji se nisu mogli predvidjeti, spriječen da prisustvuje već dogovorenoj posjeti visokoškolskoj ustanovi, ostali članovi Komisije mogu izvršiti posjetu, s tim da će Predsjednik obavijestiti spriječenog člana o posjeti, ocjeni ispunjenosti kriterija za akreditaciju, preporukama za unapređenje i mišljenju o ishodu akreditacije. Spriječeni član Komisije će se pismeno ili putem elektronske pošte izjasniti u smislu davanja ili nedavanja saglasnosti u vezi navedene ocjene, preporuke ili mišljenja.
	<i>Poslovnik o radu KS</i>	Ostala pitanja u vezi sa radom Komisije koja nisu regulisana Pravilnikom, regulisat će se Poslovnikom o radu Komisije stručnjaka koji Komisija donosi i usvaja na prvom radnom sastanku prije posjete visokoškolskoj ustanovi, uz prethodno obavljene konsultacije sa koordinatorom Komisije stručnjaka ispred Agencije. Primjerak Poslovnika o radu Komisije se putem koordinatora dostavlja Agenciji.
Akcionni plan		Potrebno regulisati da Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta prati realizaciju akcionog plana.

4.1.5. SREDNJOBOSANSKI KANTON

Korak u postupku akreditacije	Podkorak	Predložena izmjena pravilnika
Zahtjev za akreditaciju	Podnošenje zahtjeva	Potrebno izmijeniti i propisati da se zahtjev podnosi samo Ministarstvu.
	Cjelovitost i urednost zahtjeva za akreditaciju	Potrebno definirati da Ministarstvo provjerava da li je struktura samoevaluacijskog izvještaja u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ br. 100/11).
Utvrđivanje prijedloga za imenovanje komisije	Sukob interesa	Potrebno definirati šta je sukob interesa članova komisije stručnjaka u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11), te da Ministarstvo provjerava sukob interesa na način da od visokoškolske ustanove u postupku akreditacije u pisanoj formi zatraži očitovanje o sukobu interesa, te eventualno druge informacije o predloženim kandidatima za Komisiju koje bi mogle ugroziti kredibilitet postupka akreditacije. Ukoliko predloženi stručnjaci nisu u sukobu interesa, niti postoje druge informacije o predloženim kandidatima koje bi mogle ugroziti kredibilitet postupka akreditacije, Ministarstvo će prijedlog uputiti u dalju proceduru, dostavljajući Agenciji kopiju odgovora visokoškolske ustanove o pitanju postojanja sukoba interesa ili drugim informacijama o predloženim kandidatima. Nadalje, potrebno je definirati da prijedlog Ministarstva u pogledu sastava Komisije mora zadovoljavati gender komponentu, te da će Ministarstvo Agenciji dostaviti ime osobe koja je ispred Ministarstva zadužena za provođenje postupka akreditacije.
	Sekretar komisije	Potrebno propisati da će Predsjednik komisije, nakon konsultacija sa Agencijom i članovima komisije, odrediti jednog od članova komisije koji će vršiti poslove Sekretara.
	Ugovor između Ministarstva i KS	Nakon imenovanja Komisije stručnjaka, Ministarstvo će zaključiti ugovor sa članovima Komisije stručnjaka kojim će se bliže utvrditi međusobna prava i obaveze ugovornih strana.
	Poslovnik o radu KS	Ostala pitanja u vezi sa radom Komisije koja nisu regulisana Pravilnikom, regulisat će se Poslovnikom o radu Komisije stručnjaka koji Komisija donosi i usvaja na prvom radnom sastanku prije posjete visokoškolskoj ustanovi, uz prethodno obavljene konsultacije sa koordinatorom komisije stručnjaka ispred Agencije. Primjerak poslovnika o radu komisije se putem koordinatora dostavlja Agenciji.
Sadržaj izvještaja komisije		Predlaže se da se izostavi rok za objavljivanje izvještaja na web stranici Agencije, a iz razloga što nakon dostavljanja izvještaja komisije stručnjaka Agenciji, slijedi postupak ocjene usklađenosti rješenja o akreditaciji sa minimalnim standardima iz područja visokog obrazovanja i kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini, a što se u pojedinim slučajevima neće moći izvršiti u ostavljenom roku.

Rokovi		Potrebno propisati da komisija stručnjaka, izvještaj dostavi visokoškolskoj ustanovi na razmatranje radi davanja komentara i mišljenja uz ostavljanje određenog roka za davanje komentara u pisanoj formi, nakon čega će se izvještaj dostaviti Agenciji. Potrebno regulisati u Pravilniku i u ugovoru sa stručnjacima da izvještaj o eksternoj evaluaciji treba biti napisan na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku, kao i mogućnost da primalac izvještaja isti vrati na ispravku i dopunu, ukoliko u pogledu strukture nije usklađen sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u BiH.
Ishodi akreditiranja kroz izvještaj KS		Ovdje je potrebno obratiti pažnju i na stav (3) člana 10. Okvirnog zakona i predvidjeti jednake mogućnosti i za visoke škole kao vrstu visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini.
Godišnji izvještaj o napretku		Potrebno propisati da ministarstvo može ukinuti rješenje o akreditaciji ako visokoškolska ustanova ne izradi ovaj izvještaj.
Aneks 1.	Obrazac SER-a	Pored utvrđenih četiri standarda, potrebno dopuniti i sa dodatnim standardima koji su propisani Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u BiH.
Aneks 2.	Rezultati akreditacije	Potrebno dopuniti sa dodatnim standardima koji su propisani Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u BiH.

4.1.6. UNSKO-SANSKI KANTON

Korak u postupku akreditacije	Podkorak	Predložena izmjena pravilnika
Troškovi postupka akreditacije		Potrebno izmijeniti i definirati da odluku o troškovima postupka akreditacije visokoškolskih ustanova registrovanih na području Kantona, kao i studijskih programa u okviru visokoškolskih ustanova, donosi Vlada Unsko-sanskog kantona.
Zahtjev za akreditaciju	Cjelovitost i urednost zahtjeva za akreditaciju	Potrebno definirati da Ministarstvo provjerava da li je struktura samoevaluacijskog izvještaja u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ br. 100/11).
Utvrđivanje prijedloga komisije stručnjaka	Sukob interesa	Potrebno definirati šta je sukob interesa članova komisije stručnjaka u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11), te da Ministarstvo provjerava sukob interesa na način da od visokoškolske ustanove u postupku akreditacije u pisanoj formi zatraži očitovanje o sukobu interesa, te eventualno druge informacije o predloženim kandidatima za Komisiju koje bi mogle ugroziti kredibilitet postupka akreditacije. Ukoliko predloženi stručnjaci nisu u sukobu interesa, niti postoje druge informacije o predloženim kandidatima koje bi mogle ugroziti kredibilitet postupka akreditacije, Ministarstvo će prijedlog uputiti u dalju proceduru, dostavljajući Agenciji kopiju odgovora visokoškolske ustanove o pitanju postojanja sukoba interesa ili drugim informacijama o predloženim kandidatima. Nadalje, potrebno je definirati da prijedlog Ministarstva u pogledu sastava Komisije mora zadovoljavati gender komponentu, te da će Ministarstvo Agenciji dostaviti ime osobe koja je ispred Ministarstva zadužena za provođenje postupka akreditacije.

<i>Naknada članovima KS</i>	<p>Potrebno izmijeniti i propisati: Članu Komisije koji bude obavljao poslove iz stava (11) ovog člana isplatit će se dodatna naknada u skladu sa Odlukom Vlade Unsko-sanskog kantona. Nakon imenovanja Komisije stručnjaka, Agencija primjerak rješenja o imenovanju dostavlja Ministarstvu radi sklapanja i zaključivanja ugovora sa svakim članom Komisije kojim se preciznije razrađuju prava i obaveze Ministarstva odnosno članova Komisije, rokovi za izvršenje obaveza te utvrđuje tačan iznos naknade za rad u skladu sa Odlukom Vlade Unsko-sanskog kantona.</p>
<i>Spriječenost člana komisije da obavi posjetu VŠU</i>	<p>U slučaju da je jedan od članova komisije stručnjaka, koji nije predsjednik ili sekretar komisije, iz opravdanih razloga koji se nisu mogli predvidjeti, spriječen da prisustvuje već dogovorenoj posjeti visokoškolskoj ustanovi, ostali članovi komisije mogu izvršiti posjetu, s tim da će predsjednik obavijestiti spriječenog člana o posjeti, ocjeni ispunjenosti kriterija za akreditaciju, preporukama za unapređenje i mišljenju o ishodu akreditacije. Spriječeni član komisije će se pismeno ili putem elektronske pošte izjasniti u smislu davanja ili nedavanja saglasnosti u vezi navedene ocjene, preporuke ili mišljenja.</p>
<i>Poslovnik o radu KS</i>	<p>Ostala pitanja u vezi sa radom Komisije koja nisu regulisana Pravilnikom, regulisat će se Poslovnikom o radu Komisije stručnjaka koji Komisija donosi i usvaja na prvom radnom sastanku prije posjete visokoškolskoj ustanovi, uz prethodno obavljene konsultacije sa koordinatorom komisije stručnjaka ispred Agencije. Primjerak poslovnika o radu komisije se putem koordinatora dostavlja Agenciji. Navedno potrebno propisati u Pravilniku i u ugovoru sa članovima komisije stručnjaka, kao i mogućnost da primalac izvještaja o eksternoj evaluaciji isti vrati na ispravku i dopunu, ukoliko u pogledu strukture nije usklađen sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u BiH.</p>
Godišnji izvještaj o napretku	<p>Potrebno propisati da Ministarstvo može ukinuti rješenje o akreditaciji ako visokoškolska ustanova ne izradi ovaj izvještaj</p>